

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/47/2021
Identifikačné číslo spisu: 6718010422
Dátum vydania rozhodnutia: 07.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6718010422.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného E. D. pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák., o dovolaní obvineného E. D. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Filipa Várgu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. júna 2019, sp. zn. 3To/61/2019, na neverejnom zasadnutí konanom 07. júna 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného E. D. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) z 27. marca 2019 sp. zn. 5T/83/2018 bol obvinený E. D. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

v období od presnejšie nezistenej doby roku 2017 až do 18. januára 2018 v obci B. R. v časti N., okres B., na rôznych príľahlých miestach, ako aj v priestoroch unimobunky patriacej jeho sestre X. H., nar. XX. G. XXXX, invalidnej dôchodkyni, nachádzajúcej sa v obci B. R. na adrese N. č. XXX/XX slúžiacej jej ako obydlie, poznajúc jej zlý zdravotný stav a najmä v čase po tom, ako sa do unimobunky k sestre aj dočasne prisťahoval opakovane vedome, cielene a teda úmyselne spôsobil fyzické a psychické utrpenie a príkorie svojej sestre X. H. takým spôsobom, že po požití návykovej látky (konzumácie alkoholu a fetovaní Toluénu) bezdôvodne vyvolával pod rôznymi zámienkami spory, verbálne konflikty, hádky, následne ju aj fyzicky napádal, ohrozoval, správal sa voči nej agresívne, vulgárne jej nadával, požadoval od nej peniaze pre svoje osobné potreby, bral jej stravu, ktorú sám konzumoval, kopal ju nohami predovšetkým do oblasti jej nôh a udieral päšťami rúk do oblasti rebier, napádal a bil ju palicou a fackoval, ktoré jeho stupňujúce sa agresívne konanie vyvrcholilo tým, že dňa 18. januára 2018 opäť pod vplyvom predchádzajúceho kombinovaného aplikovania prchavej a návykovej látky (Toluénu v kombinácii s alkoholom) v čase okolo 21.30 hod. v priestoroch unimobunky v obci B. R. časť N. XXX/XX, okres B. potom, čo mu sestra X. H. vyčítala fetovanie a žiadala, aby vyšiel z unimobunky von, začal byť voči nej agresívny, následne ju v priestoroch pred spoločne obývanou unimobunkou, kam pred ním ustupovala dobehol, kopal ju nohami do oblasti nôh, v dôsledku čoho spadla na zem a

utrpeła zranenie a to vykĺbenie ľavého ramenného kĺbu s pomliaždením, vretenného nervu a ľahké pomliaždenie ľavého hrudníka s dobou práceneschopnosti v trvaní 35 dní, pričom jej taktiež vulgárne nadával a vyhráždal sa jej zabitím tým spôsobom, že jej „hlavu odrhne so sekerou“, v dôsledku čoho utiekla v obave pred jeho osobou k susede a napadnutie telefonicky oznámila na Policii SR, ktorá službukonajúca hliadka OO PZ Zvolen ho následne po príchode namiesto činu obmedzila na osobnej slobode,

ktorého konania sa dopustil napriek tomu, že bol právoplatne odsúdený a potrestaný rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 11. marca 1985 sp. zn. 5T/30/85 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. apríla 1985 sp. zn. 3To/136/85 po uznaní viny pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a iné (zákon č. 140/1961 Zb. v znení platnom a účinnom v čase spáchania skutku) k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere štyri roky nepodmienečne so zaradením pre jeho výkon do II. nápravno výchovnej skupiny, ktorý nepodmienečný trest odňatia slobody vykonal dňom 22. decembra 1988,

a rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 22. júla 1991 sp. zn. 1T/84/91 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. augusta 1991 sp. zn. 5To/207/91 po uznaní viny ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a iné (zákon č. 140/1961 Zb. v znení platnom a účinnom v čase spáchania skutku) k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere osem rokov a tri mesiace nepodmienečne so zaradením pre jeho výkon do III. nápravno výchovnej skupiny, ktorý nepodmienečný trest odňatia slobody vykonal dňom 22. júna 1999.

Za to bol podľa § 208 ods. 1 Tr. zák., § 47 ods. 2 Tr. zák. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený ochranný dohľad vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. ho súd zaviazal k náhrade spôsobenej škody poškodenej Union zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 10, 814 53 Bratislava, IČO: 36 284 831, vo výške 199,03 eur.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) ako konajúci súd na podklade odvolania obvineného proti citovanému rozsudku Okresného súdu, toto uznesením z 12. júna 2019, sp. zn. 3To/61/2019 podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal E. D. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Filipa Várgu dovolanie v dôvodoch uvedených v § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Tr. por. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. uviedol, že v trestnom konaní nemalo byť aplikované ustanovenie § 47 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2 Tr. zák. z dôvodu, že zásada „trikrát a dost“ bola zavedená do § 43 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. jeho novelou, t.j. zákonom č. 171/2003 Z.z., a to s účinnosťou od 01. septembra 2003. V zmysle prechodných ustanovení tohto zákona, ustanovenie § 43 sa vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 pred 01. septembrom 2003, ak táto osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 43 po 01. septembri 2003. Súd podľa neho nemusí zobrať do úvahy, odsúdenie uložené pred 01. septembrom 2003, ak by vzhľadom na mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov bolo pre páchatel'a použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej v § 43 neprimerane prísne. Z uvedeného je zrejmé, že jedno z odsúdení muselo byť pred 01. septembrom 2003 a druhé odsúdenie muselo byť po 01. septembri 2003, a len v prípade, že ďalšie odsúdenie je po 01. septembri 2003, mohol súd postupovať podľa tejto zásady. Obe predchádzajúce odsúdenia odsúdeného, uvedené v obžalobe, boli pred 01. septembrom 2003 (prvé z roku 1985 a druhé z roku 1991). Následne bola táto zásada pre ukladanie trestu prevzatá do nového trestného kódexu, a to do § 47 Tr. zák. V zmysle prechodných ustanovení § 437 ods. 5 Tr. zák., ustanovenie § 47 ods. 2 sa vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb., ak osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Poukázal na zásadu zákazu retroaktivity. S týmto

názorom sa stotožnil aj Okresný súd vo Zvolene vo svojom prvom rozsudku z 10. októbra 2018, ktorý na základe odvolania prokurátora Krajský súd v Banskej Bystrici zrušil uznesením z 19. decembra 2018 a v novom rozhodnutí bol prvostupňový súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu pri ukladaní trestu. V zmysle uvedenej zásady je spätné pôsobenie Trestného zákona, ktorý zhoršuje postavenie páchatel'a zakázané. Podmienky trestnosti musia byť stanovené pred spáchaním trestného činu pre zachovanie právnej istoty. Nie je možné preto v jeho neprospech aplikovať Trestný zákon tak, v prípade, že už bol v minulosti dva krát odsúdený za niektorý z trestných činov uvedených v § 47 ods. 2, (resp. § 43 zákona č. 140/1961 Zb.), a až následne prijať právnu úpravu, ktorá ho bude postihovať spätne za to, že v minulosti spáchal niektorý z trestných činov uvedených v týchto ustanoveniach. Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že k splneniu podmienok aplikovania zásady „trikrát a dost“ by muselo byť jedno z predchádzajúcich odsúdení pred a druhé po 01. septembri 2003. Trestný zákon v prechodných ustanoveniach, t.j. § 437 ods. 5 Tr. zák. ustanovuje, že § 47 ods. 2 sa vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb., ak osoba spáchala trestný čin podľa § 47 ods. 2 po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, avšak nemožno opomenúť skutočnosť, že v čase spáchania prvých dvoch skutkov § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. neexistoval, t.j. nebol súčasťou právnej úpravy. Podľa neho, ak Trestný zákon v súčasnom znení odkazuje na ustanovenie staršieho trestného kódexu, hoc aj zrušeného ako celok, je nevyhnutné na takýto odkaz hľadiť aj v kontexte prechodných ustanovení zákona č. 140/1961 Zb., nakoľko izolované aplikovanie jedného ustanovenia pôvodného trestného kódexu a účelové prehľadanie iného ustanovenia, toho istého zákona, ktorým sa toto ustanovenie riadi, je v podstate aplikáciou retroaktivity v jeho neprospech.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm., i) Tr. por. namietal nesprávne posúdenie skutkového stavu. Dal do pozornosti stanovisko trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline sp. zn. Jtk 11/09. Podľa neho poškodená nevedela presne špecifikovať kedy došlo k údajnému úrazu dňa 18. januára 2018 a kedy bola privolaná hliadka PZ SR. Počas incidentu bola pod vplyvom alkoholu, podobne ako aj svedkyňa A. F.. Poškodená požívala alkohol pravidelne a jej schopnosť interpretovať prežité skutočnosti bola sponchybná samotným znalcom. Preto nevedela hodnoverne reprodukovať skutočnosti, ktoré zažila ako posledné, ako je možné prihliadať na jej výpoveď, ktorá smeruje do vzdialenejšej minulosti. Podľa neho dokazovanie je založené na výpovedi poškodenej, pričom ostatní svedkovia podávali len sprostredkované informácie od poškodenej. Na uvedené poukazoval aj v odôvodnení odvolania. V rámci svojich autentických výpovedí vedeli svedkovia potvrdiť, len drobné a ojedinelé udalosti, pričom nevedeli špecifikovať, koľko takýchto konfliktov videli, v akom časovom období, obsah hádok a podobne. Ak sa aj vyjadrili k niektorým konkrétnostiam, išlo o sprostredkované informácie od poškodenej. Svedkyňa A. F. nebola schopná bližšie rozviesť a špecifikovať obsah takýchto hádok, čo je logické, nakoľko ako vyplynulo z dokazovania, pri hádkach nebola prítomná a informácie mala len sprostredkované zo strany poškodenej. Okrem toho je s poškodenou dlhoročná kamarátka, a preto mal súd zohľadniť možnú tendenčnosť. Svedok A. L. potvrdil jeho verziu tvrdení a teda, že vzájomné hádky eskalovali veľa krát z dôvodu provokácie zo strany poškodenej. Svedok vypovedal, že fyzický kontakt nevidel, okrem jedného prípadu, keď uviedol, že šlo o vzájomné fyzické ataky. Teda svedok konštatoval, že z jeho strany šlo vždy skôr o reakciu na správanie poškodenej a že hádky boli obojstranné. Pripomenul odôvodnenie odvolania, kde na otázku č. 4 znalec vo svojom znaleckom posudku uviedol, že zranenia poškodená mohla utrpieť aj bez cudzieho zavinenia, pričom z ich povahy nie je možné určiť, čo ich spôsobilo. Na túto odpoveď znalca krajský súd neprihliadal, keďže konštatoval, že odpoveď bola takto formulovaná z dôvodu údajného tlaku otázok obhajoby, s čím však nesúhlasí.

Podľa jeho názoru sa nepodarilo preukázať, že udalosť z 18. januára 2018 sa odohrala tak, ako ju opísala poškodená. Ani znalec nevytlúčil, že si dané zranenia mohla spôsobiť sama pod vplyvom alkoholu. Okrem toho sa súdu nepodarilo preukázať žiadne iné konkrétne útoky voči poškodenej, okrem jedného kopnutia, o ktorom vypovedala svedkyňa A. F., ktoré nespôsobilo poškodenej žiadne zranenie a za bežných okolností by sa podľa neho jednalo o maximálne priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Ostatné čiastkové útoky na záujem chránený Trestným zákonom boli zo strany súdu len vágne konštatované v skutkovej vete. Súd nešpecifikoval, aké konkrétne hádky, konkrétne slová, konkrétne dátumy týchto skutkov, prípadne fyzické útoky sa mali odohrať v minulosti a zároveň skutkovo neoddelil tie hádky a verbálne útoky medzi ním a poškodenou, ktoré boli vzájomné. Podľa neho súd mal

viac prihladať na výpoveď svedka A. L., ako na výpoveď svedkyne A. F., nakoľko svedok A. L. nemal dôvod vypovedať tendenčne. Okrem toho súd mohol vykonať výsluch svedka X. F., syna poškodenej, ktorý by mohol oslabiť skutkové tvrdenia obžaloby.

Preto navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 Tr. por. vyslovil porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Tr. por. v neprospech obvineného, zrušil rozhodnutia okresného a krajského súdu a prikázal prvostupňovému súdu vec znova prerokovať a rozhodnúť.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolanie obvineného E. D. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen vo svojom vyjadrení pripomenula, že obvinený v dovolaní uplatnil totožnú argumentáciu ako vo svojom odvolaní. V konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by obvineného zbavili zodpovednosti za spáchaný skutok. Právnu kvalifikáciu skutku považuje za správnu. Obvinený si bol vedomý priameho príbuzenského vzťahu s poškodenou a jej nepriaznivého postavenia ako invalidnej dôchodkyne. Jeho konaním prejavoval hrubší stupeň necitlivosti a bezohľadnosti až do času posledného zranenia, kedy poškodená privolala políciu, ktorá mu zabránila v ďalšom konaní obmedzením na osobnej slobode. V čase od 01/2013 do 01/2018 bol 50-krát právoplatne postihnutý pre rôzne druhy konania v priestupkovom konaní, vrátane napadnutia poškodenej. Okrem toho bol právoplatne 17-krát súdne trestaný a to najmä pre trestné činy násilného charakteru. Pred vzatím do väzby v tejto trestnej veci bol právoplatne súdne potrestaný rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 09. mája 2016 sp. zn. 3T/147/2015 pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák., kde mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 28 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 4 roky. Skúšobná doba tohto trestu plynula do 09. mája 2020, pričom je zrejmé, porušoval podmienky probačného dohľadu v súvislosti s požívaním alkoholu a toluénu.

Pripomenula prvotný rozsudok z 10. októbra 2018, na čo následne na podklade jej odvolania bol zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. decembra 2018 sp. zn. 3To/176/2018 z dôvodu nepostupovania podľa § 47 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2 Tr. zák. s poukazom na prechodné ustanovenia v § 299a ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 171/2003 Z. z. Následne súd prvého stupňa pri ukladaní trestu postupoval v zmysle názoru odvolacieho súdu. Obvinený vo svojom dovolaní vychádza z argumentácie prvého rozsudku súdu prvého stupňa z 10. októbra 2018, ktorý však bol po odvolaní zrušený. Poukázala na novelizáciu Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. a jeho záverečné ustanovenia § 437 ods. 5, § 439 ods. 2 a § 440. Citovala § 43 ods. 1, § 437 a § 438 Tr. zák. Dokazovanie považuje za zákonné a výšku a druh trestu za dôvodne uložený. So spochybňovaním konkrétnych dôkazov sa podľa nej vysporiadal už prvostupňový súd, ako aj krajský súd, na čo poukázala vybranými časťami argumentácie ich rozhodnutí vrátane záverov znaleckého posudku MUDr. E. S., ktorý ustálil mechanizmus vzniku zranenia pri fyzickom útoku z 18. januára 2018.

Preto navrhla, aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. ako nedôvodné odmietol.

Nakoľko sa k vyjadreniu prokurátorky žiadna zo strán už nevyjadřila, prvostupňový súd predložil spis súdu dovolaciemu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v intenciách § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného, pričom zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Tr. por. Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1

Tr. por.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expresis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak:

h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné:

Dovolací dôvod podľa § 371 písm. h) Tr. por. možno uplatniť len v prípade, ak obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa. Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu. Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Nesprávnym právnom posúdením zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.) sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnom posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu [§ 13 až § 15c Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (§ 24 až § 30 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006)], prípadne zániku trestného činu [najmä § 67 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (§ 87 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006)], prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu [§ 35 ods. 1 a 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (§ 41 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006)], súhrnného trestu [§ 35 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (§ 42 Tr. zák. a účinného od 1. januára 2006)] a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. namietal nesprávnu aplikáciu § 47 ods. 2 Tr. zák.

Podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. ak súd odsudzuje páchatel'a za dokonany trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, ublíženia na zdraví podľa § 155, nedovolenej výroby omamných a

psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 5, 6, 7 alebo 8, obchodovania s ľuďmi podľa § 179, zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 ods. 2 alebo 3 alebo podľa § 181, brania rukojemníka podľa § 185, zavlčenia do cudziny podľa § 187, lúpeže podľa § 188, vydierania podľa § 189 ods. 2, 3 alebo 4, hrubého nátlaku podľa § 190 alebo § 191 ods. 2, 3 alebo 4, znásilnenia podľa § 199, sexuálneho násillia podľa § 200, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, 3 alebo 4, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, všeobecného ohrozenia podľa § 284, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku a lode podľa § 291, zavlčenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 293, založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296, založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297, teroru podľa § 313 alebo § 314, násillného prekročenia štátnej hranice podľa § 354 ods. 2, 3 alebo 4, prevádzkačstva podľa § 355 ods. 3, 4 alebo 5, výroby detskej pornografie podľa § 368, genocidia podľa § 418, teroristického útoku podľa § 419, niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419b, financovania terorizmu podľa § 419c, cestovania na účel terorizmu podľa § 419d alebo neľudskosti podľa § 425, ktorý už bol za takéto trestné činy, hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, uloží mu trest odňatia slobody na doživotie, ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) a b); inak mu uloží trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa. Súd však nemôže takému páchatelovi uložiť trest odňatia slobody pod dvadsať rokov.

Podľa § 437 ods. 5 Tr. zák. ustanovenie § 47 ods. 2 sa vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ak osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

Podľa prechodného ustanovenia § 437 ods. 5 Tr. zák. sa ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák. vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. - Tr. zák. v znení neskorších predpisov, ale iba pod podmienkou, že táto osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 Tr. zák. po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, t. j. po 1. januári 2006 (R 55/2007-I).

Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že obvinený pred spáchaním skutku, ktorý mu bol kladený za vinu bol právoplatne odsúdený a potrestaný rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 11. marca 1985 sp. zn. 5T/30/85 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. apríla 1985 sp. zn. 3To/136/85 po uznaní viny pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a iné (zákon č. 140/1961 Zb. v znení platnom a účinnom v čase spáchania skutku) k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere štyri roky nepodmienečne so zaradením pre jeho výkon do II. nápravno-výchovnej skupiny, ktorý nepodmienečný trest odňatia slobody vykonal dňom 22. decembra 1988, a rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 22. júla 1991 sp. zn. 1T/84/91 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. augusta 1991 sp. zn. 5To/207/91 po uznaní viny ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a iné (zákon č. 140/1961 Zb. v znení platnom a účinnom v čase spáchania skutku) k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere osem rokov a tri mesiace nepodmienečne so zaradením pre jeho výkon do III. nápravno-výchovnej skupiny, ktorý nepodmienečný trest odňatia slobody vykonal dňom 22.06.1999.

Keďže v čase účinnosti trestného zákona č. 300/2005 Z. z., t.j. po 01.01.2006 spáchal obvinený ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 Tr. zák., v zmysle § 437 ods. 5 Tr. zák. a citovanej judikatúry najvyššieho súdu, okresný a krajský súd správne aplikovali § 47 ods. 2 Tr. zák.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd musí predovšetkým pripomenúť, že dovolací dôvod predpokladá výlučne chyby právne, teda chyby, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj

nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať napríklad rozhodovania o treste či ochrannom opatrení. Predmetný dôvod dovolania ale vylučuje námietky skutkové [§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., veta za bodkočiarkou], čo znamená, že nie je prípustné namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, a tiež hodnotenie vykonaných dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. slúži výlučne k náprave hmotnoprávnych chýb. Z toho vyplýva, že (ani) na podklade tohto dovolacieho dôvodu nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por., ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por., keďže to sú otázky upravené normami procesného práva, a nie hmotným právom. Z uvedeného je zrejmé, že predmetom dovolacieho dôvodu vzneseného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. môže byť len nesprávne právne posúdenie skutku uvedeného v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré už nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

Najvyšší súd po preskúmaní zistil, že v skutkovej vete výrokovej časti dovolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa je nepochybne a celkom jednoznačne vyjadrené, že obvinený blízkej osobe v období od presnejšie nezistenej doby roku 2017 až do 18. januára 2018 v obci Zvolenská Slatina spôsobil fyzické a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán rôzneho druhu, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu a stresu a iným správaním, ktoré ohrozovalo jej fyzické a psychické zdravie a ktoré vyvrcholilo 18. januára 2018 opäť pod vplyvom predchádzajúceho kombinovaného aplikovania prchavej a návykovej látky (Toluénu v kombinácii s alkoholom) v čase okolo 21.30 hod. v priestoroch unimobunky v obci B. R. časť N. XXX/XX, okres B. potom, čo mu sestra X. H. vyčítala fetovanie a žiadala, aby vyšiel z unimobunky von, začal byť voči nej agresívny, následne ju v priestoroch pred spoločne obývanou unimobunkou, kam pred ním ustupovala dobehol, kopol ju nohami do oblasti nôh, v dôsledku čoho spadla na zem a utrpela zranenie a to vykĺbenie ľavého ramenného kĺbu s pomliaždením, vretenného nervu a ľahké pomliaždenie ľavého hrudníka s dobou práceneschopnosti v trvaní 35 dní, pričom jej taktiež vulgárne nadával a vyhrážal sa jej zabitím tým spôsobom, že jej „hlavu odrhne so sekerou“, v dôsledku čoho utiekla v obave pred jeho osobou k susede a napadnutie telefonicky oznámila na Polícii SR, ktorá službukonajúca hliadka OO PZ Zvolen ho následne po príchode namiesto činu obmedzila na osobnej slobode, pričom konania sa dopustil napriek tomu, že bol právoplatne odsúdený a potrestaný rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 11. marca 1985 sp. zn. 5T/30/85 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. apríla 1985 sp. zn. 3To/136/85 po uznaní viny pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a iné (zákon č. 140/1961 Zb. v znení platnom a účinnom v čase spáchania skutku) k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere štyri roky nepodmienečne so zaradením pre jeho výkon do II. nápravno-výchovnej skupiny, ktorý nepodmienečný trest odňatia slobody vykonal dňom 22. decembra 1988, a rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 22. júla 1991 sp. zn. 1T/84/91 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. augusta 1991 sp. zn. 5To/207/91 po uznaní viny ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a iné (zákon č. 140/1961 Zb. v znení platnom a účinnom v čase spáchania skutku) k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere osem rokov a tri mesiace nepodmienečne so zaradením pre jeho výkon do III. nápravno-výchovnej skupiny, ktorý nepodmienečný trest odňatia slobody vykonal dňom 22. júna 1999. Uvedené vymedzenie samotného konania, a to vrátane špecifikovania jeho následku a príčinnej súvislosti medzi nimi, patrí spolu s ustálením konkrétnej formy zavinenia do okruhu skutkových (a nie právnych) zistení a záverov, ktoré sú z prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu vylúčené. Ich revízia v danom konaní preto neprichádza do úvahy.

Podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák. kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálením rôzneho druhu, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 127 ods. 4 Tr. zák. blízkou osobou sa na účely tohto zákona rozumie príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodeneц a manžel; iné osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere sa pokladajú za navzájom blízke osoby len vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom pociťovala ako ujmu vlastnú.

Podľa § 127 ods. 5 Tr. zák. blízkou osobou sa na účely trestných činov vydierania podľa § 189, znásilnenia podľa § 199 ods. 2, sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 2, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2, nebezpečného prenasledovania podľa § 360a, nebezpečného elektronického obťažovania podľa § 360b alebo financovania terorizmu podľa § 419c ods. 2 rozumie aj bývalý manžel, druh, bývalý druh, rodič spoločného dieťaťa a osoba, ktorá je vo vzťahu k nim blízkou osobou podľa odseku 4, ako aj osoba, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti.

Dovolací súd konštatuje, že napádaná právna kvalifikácia trestného činu uvedená v rozsudku krajského súdu plne zodpovedá skutkovej vete.

Najvyšší súd po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom nezistil v dovolaní napadnutých rozhodnutiach konajúcich súdov také pochybenia, ktoré by znamenali naplnenie dôvodov dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Len pre úplnosť musí najvyšší súd poukázať, že ostatné dovolateľom uplatnené námietky smerovali k polemike s názormi súdov nižšieho stupňa a tým aj k správnosti zistenia skutkového stavu. Ten by však bolo možné napádať jedine podľa § 371 ods. 3 Tr. por. prostredníctvom dovolania ministra spravodlivosti, ktorý však koná iba na podnet. Navyše hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvineného, nepatrí pod žiadny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.